ΕΕΛΛΑΚ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΟΙΧΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ

Ηρώων Πολυτεχνείου 9, Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, ΤΚ 15780, Τηλ: 210 2209380

Αθήνα, 16/04/2025
Αρ. Πρωτ. 193/ΙΣ

ΠΡΟΣ: Κατρανίδη Στυλιανό, Πρύτανη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και Ευθύμιο Ταμπούρη, Πρόεδρο της Επιτροπής Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

ΘΕΜΑ: Θέσεις και προτάσεις της ΕΕΛΛΑΚ για τα Σχέδια Ψηφιακού Μετασχηματισμού και τις ευθύνες των Μονάδων Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών (ΕΕΛΛΑΚ), ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός που έχει ως κύριο στόχο την προώθηση και ανάπτυξη του Ελεύθερου Λογισμικού/Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα, των Ανοιχτών Προτύπων, του Ανοικτού Περιεχομένου και των Τεχνολογιών Ανοικτής Αρχιτεκτονικής στην εκπαίδευση, τον δημόσιο τομέα και τις επιχειρήσεις, απευθύνεται σε εσάς με αφορμή τη θεσμοθέτηση των μονάδων Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στα Πανεπιστήμια (ν. 4957/2022, άρθρα 210 και 227) και τη σύνταξη των Σχεδίων Ψηφιακού Μετασχηματισμού.

Στο πλαίσιο της αποστολής μας για την προώθηση της ανοικτότητας και της διαφάνειας στην εκπαίδευση, θα θέλαμε να καταθέσουμε τις προτάσεις μας σχετικά με τον ρόλο και τις ευθύνες των Μονάδων Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης εντός του ευρύτερου πλαισίου που θα κληθούν να λειτουργήσουν, καθώς και τη μορφή που θα μπορούν να έχουν τα Σχέδια Ψηφιακού Μετασχηματισμού των Πανεπιστημίων.

Ψηφιακή Ανεξαρτησία και Βιωσιμότητα στο Σύγχρονο Γεωπολιτικό Περιβάλλον

Οι σύγχρονες γεωπολιτικές εξελίξεις και οι αυξανόμενες προκλήσεις στον τομέα της κυβερνοασφάλειας καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για ψηφιακή ανεξαρτησία των ευρωπαϊκών θεσμών, συμπεριλαμβανομένων των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων. Τα πανεπιστήμια, ως κέντρα παραγωγής γνώσης και καινοτομίας, διαχειρίζονται κρίσιμα δεδομένα και υποδομές που χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας και ανεξαρτησίας από εξωτερικούς παράγοντες.

Η εξάρτηση των πληροφοριακών συστημάτων των πανεπιστημίων από εταιρείες με έδρα χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως οι ΗΠΑ ή η Κίνα, εγκυμονεί σημαντικούς κινδύνους:

- **Έλλειψη ελέγχου σε κρίσιμες ψηφιακές υποδομές**: Η εξάρτηση από κλειστές λύσεις και

υπηρεσίες τρίτων χωρών περιορίζει τον έλεγχο των ιδρυμάτων στις ίδιες τους τις υποδομές.
- **Ευαλωτότητα σε γεωπολιτικές εντάσεις**: Οι διεθνείς εντάσεις μπορούν να επηρεάσουν άμεσα τη διαθεσιμότητα και λειτουργία κρίσιμων συστημάτων που ελέγχονται από ξένες εταιρείες.
- **Ζητήματα προστασίας δεδομένων**: Η αποθήκευση και επεξεργασία ευαίσθητων ακαδημαϊκών και ερευνητικών δεδομένων σε πλατφόρμες που υπόκεινται σε αλλοδαπές νομοθεσίες εγείρει σοβαρά ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και πνευματικής ιδιοκτησίας.
- **Οικονομική διαρροή και εξάρτηση**: Η συνεχής εξάρτηση από ξένες τεχνολογίες αποτελεί σημαντική οικονομική διαρροή και δημιουργεί μακροχρόνιες εξαρτήσεις που περιορίζουν την καινοτομία και την ανάπτυξη τοπικής τεχνογνωσίας.

Η υιοθέτηση Ελεύθερου Λογισμικού/Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα (ΕΛΛΑΚ) και ανοικτών προτύπων αποτελεί στρατηγική επιλογή που:

- **Ενισχύει την ψηφιακή κυριαρχία** των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και κατ' επέκταση της χώρας, επιτρέποντας τον πλήρη έλεγχο των ψηφιακών υποδομών.
- **Ενδυναμώνει τεχνολογικά τις Διευθύνσεις Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης** των πανεπιστημίων, επιτρέποντάς τους να αναπτύξουν βαθύτερη κατανόηση και τεχνογνωσία σχετικά με τα συστήματα που διαχειρίζονται.
- **Τονώνει την τοπική οικονομία** μέσω της ανάπτυξης εξειδικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης, προσαρμογής και επέκτασης λύσεων ανοικτού κώδικα από τοπικές επιχειρήσεις και επαγγελματίες.
- **Προωθεί τη συνεργασία και τη διαλειτουργικότητα** μεταξύ διαφορετικών ιδρυμάτων και συστημάτων, ενισχύοντας την ευρύτερη ακαδημαϊκή κοινότητα.
- **Διασφαλίζει μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα** των ψηφιακών υποδομών, ανεξάρτητα από τις εμπορικές αποφάσεις ιδιωτικών εταιρειών ή γεωπολιτικές εντάσεις.

Με αυτό το πλαίσιο, οι προτάσεις μας για τα Σχέδια Ψηφιακού Μετασχηματισμού και τις Μονάδες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης των Πανεπιστημίων αποσκοπούν στη διασφάλιση της ψηφιακής ανεξαρτησίας, της βιωσιμότητας και της αποτελεσματικότητας των ψηφιακών υποδομών των ελληνικών πανεπιστημίων.

1. Θέσεις της ΕΕΛΛΑΚ για τα Σχέδια Ψηφιακού Μετασχηματισμού

1.1 Υιοθέτηση Ανοικτών Προτύπων και Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα

Τα Σχέδια Ψηφιακού Μετασχηματισμού των Πανεπιστημίων θα πρέπει να δίνουν έμφαση στη χρήση και προώθηση Ανοικτών Προτύπων και Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα. Συγκεκριμένα, προτείνουμε:

- **Προτεραιότητα στη χρήση ΕΛΛΑΚ**: Τα σχέδια θα πρέπει να θέτουν ως προτεραιότητα τη χρήση και υιοθέτηση ΕΛΛΑΚ σε όλες τις ψηφιακές υποδομές και υπηρεσίες του Πανεπιστημίου, με συγκεκριμένους στόχους και χρονοδιαγράμματα.
- **Διαλειτουργικότητα**: Να διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα μεταξύ των συστημάτων του ιδρύματος αλλά και με συστήματα άλλων πανεπιστημίων και δημοσίων φορέων, μέσω της χρήσης ανοικτών προτύπων και διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών (APIs).
- **Αποφυγή εγκλωβισμού σε λύσεις κλειστού λογισμικού**: Τα σχέδια θα πρέπει να προβλέπουν στρατηγικές για την αποφυγή του τεχνολογικού εγκλωβισμού (vendor lock-in) και τη σταδιακή απεξάρτηση από λύσεις που περιορίζουν την ευελιξία και αυξάνουν το κόστος συντήρησης.

- **Ενδυνάμωση των Διευθύνσεων Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης**: Η χρήση ΕΛΛΑΚ ενδυναμώνει τεχνολογικά τις διευθύνσεις ΗΔ των πανεπιστημίων, καθώς επιτρέπει την εις βάθος κατανόηση, προσαρμογή και εξέλιξη των συστημάτων σύμφωνα με τις ανάγκες του κάθε ιδρύματος. Σε αντίθεση με το κλειστό λογισμικό, το ΕΛΛΑΚ επιτρέπει την ανάπτυξη τεχνογνωσίας εντός του οργανισμού και μειώνει την εξάρτηση από εξωτερικούς προμηθευτές.
- **Υποστήριξη της τοπικής οικονομίας**: Η υιοθέτηση ΕΛΛΑΚ υποστηρίζει την τοπική οικονομία καθώς επιτρέπει σε ελληνικές εταιρείες και επαγγελματίες πληροφορικής να παρέχουν υπηρεσίες υποστήριξης, προσαρμογής και επέκτασης των συστημάτων, διατηρώντας τους οικονομικούς πόρους εντός της χώρας.

1.2 Προώθηση των Ανοικτών Δεδομένων

Τα Σχέδια Ψηφιακού Μετασχηματισμού θα πρέπει να περιλαμβάνουν ολοκληρωμένες στρατηγικές για τη διαχείριση και διάθεση ανοικτών δεδομένων:

- **Πολιτική Ανοικτών Δεδομένων**: Κάθε ίδρυμα πρέπει να αναπτύξει και να εφαρμόσει μια σαφή πολιτική για τα ανοικτά δεδομένα, σύμφωνα με τις αρχές των FAIR Data (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable).
- **Αποθετήρια Ανοικτών Δεδομένων**: Δημιουργία ή επέκταση υποδομών αποθετηρίων για τη συστηματική συλλογή, οργάνωση και διάθεση ανοικτών δεδομένων που παράγονται από τις ερευνητικές, εκπαιδευτικές και διοικητικές δραστηριότητες του ιδρύματος.
- **Μεταδεδομένα και Τεκμηρίωση**: Υιοθέτηση προτύπων μεταδεδομένων και συστηματική τεκμηρίωση των συνόλων δεδομένων για τη διευκόλυνση της ανακάλυψης και επαναχρησιμοποίησής τους.

2. Προτάσεις για τις Μονάδες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ως OSPO (Open Source Program Offices)

Προτείνουμε οι Μονάδες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης να λειτουργήσουν ως θεσμοθετημένα Γραφεία Προγραμμάτων Ανοικτού Κώδικα (OSPO - Open Source Program Offices) εντός των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, ακολουθώντας τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Τα OSPO αποτελούν ένα διεθνώς αναγνωρισμένο μοντέλο για τη συστηματική διαχείριση, προώθηση και υιοθέτηση ΕΛΛΑΚ εντός κάθε είδους δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών.

2.1 Βασικές Λειτουργίες ενός OSPO στα Πανεπιστήμια

- **Στρατηγική Ανοικτού Κώδικα**: Ανάπτυξη και εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για τη χρήση, ανάπτυξη και συνεισφορά σε έργα ΕΛΛΑΚ.
- **Πολιτικές και Διαδικασίες**: Θέσπιση σαφών πολιτικών και διαδικασιών για τη διαχείριση του ανοικτού κώδικα, συμπεριλαμβανομένων των αδειών χρήσης, της διαχείρισης πνευματικών δικαιωμάτων και των προτύπων ποιότητας.

2.2 Συνεργασία και Διάχυση Καλών Πρακτικών

- **Εθνικό Δίκτυο Ακαδημαϊκών OSPO**: Δημιουργία ενός εθνικού δικτύου συνεργασίας μεταξύ των OSPO όλων των Πανεπιστημίων για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας, καλών πρακτικών και κοινών

λύσεων.

- **Συμμετοχή σε Διεθνείς Κοινότητες**: Ενεργή συμμετοχή στις διεθνείς κοινότητες OSPO, όπως το OSPO Alliance και διασύνδεση με ομόλογα ακαδημαϊκά OSPO του εξωτερικού.
- **Ανάπτυξη Κοινών Υποδομών**: Συνεργασία για την ανάπτυξη και συντήρηση κοινών ψηφιακών υποδομών και εφαρμογών ανοικτού κώδικα, με διαμοιρασμό του κόστους και των πόρων, ακολουθώντας μοντέλα συνεργατικής ανάπτυξης που έχουν δοκιμαστεί στην κοινότητα ανοικτού κώδικα.

3. Προτάσεις για τη Διαδικασία Σύνταξης των Σχεδίων Ψηφιακού Μετασχηματισμού με Αξιοποίηση των Εργαλείων της ΕΕΛΛΑΚ

Για τη σύνταξη αποτελεσματικών Σχεδίων Ψηφιακού Μετασχηματισμού που ενσωματώνουν τις αρχές του ανοικτού λογισμικού και της ψηφιακής ανεξαρτησίας, προτείνουμε την αξιοποίηση των εξειδικευμένων εργαλείων που έχει αναπτύξει η ΕΕΛΛΑΚ.

3.1 Αξιοποίηση της Πλατφόρμας ΜΑΘΕ για το ΕΛΛΑΚ

Η πλατφόρμα mathe.eellak.gr παρέχει πολύτιμους πόρους που μπορούν να αξιοποιηθούν κατά τη σύνταξη των Σχεδίων Ψηφιακού Μετασχηματισμού όπως ο **Πίνακας Ισοδύναμων Εφαρμογών.** Ο αναλυτικός πίνακας ισοδύναμων ανοικτών λογισμικών με εμπορικά προϊόντα που διαθέτει η πλατφόρμα αποτελεί ένα απαραίτητο εργαλείο για την αναγνώριση και επιλογή κατάλληλων εναλλακτικών λύσεων ανοικτού κώδικα. Για κάθε κατηγορία εφαρμογών (γραφείου, επικοινωνίας, σχεδιασμού, βάσεων δεδομένων, κ.λπ.) παρέχονται αναλυτικές πληροφορίες για τις διαθέσιμες λύσεις ΕΛΛΑΚ.

3.2 Εφαρμογή του Toolkit Μετάβασης σε ΕΛΛΑΚ

Το Toolkit Μετάβασης σε ΕΛΛΑΚ που έχει αναπτύξει η ΕΕΛΛΑΚ παρέχει μια ολοκληρωμένη μεθοδολογία με συγκεκριμένα βήματα που προτείνουμε να ακολουθηθούν κατά τη σύνταξη των Σχεδίων Ψηφιακού Μετασχηματισμού:

1. **Φάση Αποτύπωσης Υπάρχουσας Κατάστασης**: Καταγραφή των υφιστάμενων συστημάτων, λογισμικών, υποδομών και αναγκών του ιδρύματος. Αυτό περιλαμβάνει:
    - Καταγραφή σταθμών εργασίας και τεχνικών προδιαγραφών τους
    - Αποτύπωση δικτυακών υποδομών και διασυνδέσεων
    - Αναγνώριση των χρησιμοποιούμενων εμπορικών λογισμικών και των αντίστοιχων αναγκών
    - Ανάλυση επιχειρησιακών διαδικασιών που υποστηρίζονται από ΤΠΕ
2. **Φάση Σχεδιασμού Μετάβασης**: Ανάπτυξη προσεγγίσεων για κάθε επίπεδο μετάπτωσης:
    - **Επίπεδο 1 - Front Office**: Μετάβαση των σταθμών εργασίας σε περιβάλλον ΕΛΛΑΚ (π.χ. Ubuntu Linux, LibreOffice)
    - **Επίπεδο 2 - Back Office**: Μετάπτωση κεντρικών συστημάτων και υποδομών (εξυπθρετητές, βάσεις δεδομένων, κ.λπ.)
    - **Επίπεδο 3 - Ανάπτυξη**: Αξιοποίηση εργαλείων ΕΛΛΑΚ για την ανάπτυξη νέων εφαρμογών και υπηρεσιών
    - **Επίπεδο 4 - Συνεργατικές Υπηρεσίες**: Ανάπτυξη υπηρεσιών με χρήση τεχνολογιών ανοιχτής συνεργασίας και πληθοπορισμού

3. **Φάση Δημιουργίας Εργαστηρίου Πιλοτικής Εφαρμογής (Learning Lab)**: Δημιουργία ενός περιβάλλοντος δοκιμών και εκπαίδευσης όπου θα μπορούν:
    - Να δοκιμαστούν οι επιλεγμένες λύσεις ΕΛΛΑΚ πριν την καθολική εφαρμογή
    - Να εκπαιδευτεί σταδιακά το προσωπικό
    - Να εντοπιστούν και αντιμετωπιστούν πιθανά προβλήματα συμβατότητας
4. **Φάση Εκπαίδευσης και Κατάρτισης**: Ανάπτυξη ολοκληρωμένου προγράμματος επιμόρφωσης του προσωπικού που θα περιλαμβάνει:
    - Εισαγωγική εκπαίδευση για το περιβάλλον ΕΛΛΑΚ
    - Εξειδικευμένη κατάρτιση για τεχνικό προσωπικό
    - Συνεχή υποστήριξη μέσω οδηγών, εγχειριδίων και συστημάτων βοήθειας
5. **Φάση Εκτέλεσης και Μετάπτωσης**: Προγραμματισμένη υλοποίηση της μετάβασης με βάση τα επιλεγμένα επίπεδα μετάπτωσης:
    - Δοκιμαστική εφαρμογή σε επιλεγμένους χρήστες/τμήματα
    - Σταδιακή εφαρμογή ακολουθώντας ένα προσεκτικά σχεδιασμένο χρονοδιάγραμμα
    - Παράλληλη λειτουργία κρίσιμων συστημάτων για την αποφυγή διακοπής υπηρεσιών
6. **Φάση Ελέγχου και Προσαρμογής**: Συστηματική παρακολούθηση της λειτουργίας και επίλυση τυχόν προβλημάτων:
    - Συλλογή ανατροφοδότησης από χρήστες
    - Αντιμετώπιση προβλημάτων συμβατότητας και λειτουργικότητας
    - Προσαρμογές και βελτιώσεις με βάση την εμπειρία χρήσης
7. **Φάση Αξιολόγησης και Εξέλιξης**: Αποτίμηση των αποτελεσμάτων και σχεδιασμός μελλοντικής εξέλιξης:
    - Αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των στόχων
    - Ανάλυση κόστους-οφέλους της μετάβασης
    - Σχεδιασμός για την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών και λειτουργιών

Αναλυτικά, το Toolkit προβλέπει τα ακόλουθα στάδια εξέλιξης για κάθε επίπεδο μετάπτωσης:

- **Έναρξη Έργου**: Καθορισμός στόχων και πλαισίου υλοποίησης
- **Προγραμματισμός Έργου**: Διαμόρφωση ομάδας, καταγραφή υπάρχουσας κατάστασης, δημιουργία περιβάλλοντος δοκιμών
- **Εκπαίδευση Προσωπικού**: Προγράμματα επιμόρφωσης προσαρμοσμένα στις ανάγκες
- **Εκτέλεση Έργου**: Δοκιμαστική και τελική μετάπτωση σε ΕΛΛΑΚ
- **Περίοδος Προσαρμογής**: Έλεγχος, παρακολούθηση και επίλυση προβλημάτων
- **Λήξη Έργου**: Αξιολόγηση και παράδοση του τελικού παραδοτέου

4. Παροχή Υποστήριξης από την ΕΕΛΛΑΚ

Ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών (ΕΕΛΛΑΚ) δεσμεύεται να υποστηρίξει τα Πανεπιστήμια στην προσπάθειά τους για ψηφιακό μετασχηματισμό με βάση το ΕΛΛΑΚ. Συγκεκριμένα, προσφέρουμε:

1. **Τεχνική Συμβουλευτική Υποστήριξη**:
    - Αξιολόγηση των υφιστάμενων συστημάτων και προτάσεις ισοδύναμων λύσεων ΕΛΛΑΚ
    - Συμβουλευτική για τη διαμόρφωση των Σχεδίων Ψηφιακού Μετασχηματισμού
    - Υποστήριξη κατά την επιλογή των κατάλληλων λύσεων για κάθε περίπτωση χρήσης

2. **Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό**:
    - Προσαρμοσμένα σεμινάρια για διαχειριστές συστημάτων και τελικούς χρήστες
    - Εξειδικευμένα εργαστήρια για την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε τεχνολογίες ΕΛΛΑΚ
    - Εκπαιδευτικό υλικό και οδηγούς χρήσης προσαρμοσμένους στις ανάγκες των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων
3. **Δικτύωση και Ανταλλαγή Τεχνογνωσίας**:
    - Διοργάνωση συναντήσεων και εκδηλώσεων για την ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών
    - Διασύνδεση με την ευρύτερη κοινότητα ΕΛΛΑΚ στην Ελλάδα και διεθνώς
    - Πρόσβαση σε δίκτυα συνεργασίας και υποστήριξης για λύσεις ανοικτού κώδικα
4. **Πιλοτικά Έργα και Επίδειξη Εφικτότητας (Proof of Concept)**:
    - Υποστήριξη στο σχεδιασμό και την υλοποίηση πιλοτικών έργων
    - Ανάπτυξη πρωτοτύπων και επιδείξεων εφικτότητας για την αξιολόγηση λύσεων ΕΛΛΑΚ
    - Παροχή τεχνογνωσίας για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προκλήσεων

5. Προτεινόμενα Επόμενα Βήματα

Η υιοθέτηση του ΕΛΛΑΚ και των ανοικτών προτύπων αποτελεί στρατηγική επιλογή που ενισχύει την ψηφιακή κανεξαρτησία των ελληνικών πανεπιστημίων, διασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των ψηφιακών υποδομών τους και συμβάλλει στην τόνωση της τοπικής οικονομίας. Οι Μονάδες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, λειτουργώντας ως Γραφεία Προγραμμάτων Ανοικτού Κώδικα (OSPO), μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στη μετάβαση αυτή.

Οι προτάσεις μας συνοψίζονται στα εξής:

1. **Ενσωμάτωση του ΕΛΛΑΚ στα Σχέδια Ψηφιακού Μετασχηματισμού** των Πανεπιστημίων, με έμφαση στη διαλειτουργικότητα, την αποφυγή εγκλωβισμού σε κλειστές λύσεις και την προώθηση των ανοικτών δεδομένων.
2. **Αναδιοργάνωση των Μονάδων Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης** ως OSPO, με σαφείς πολιτικές και διαδικασίες για τη διαχείριση του ανοικτού κώδικα και ανοικτές διαδικασίες λειτουργίας.
3. **Αξιοποίηση των εργαλείων και της μεθοδολογίας της ΕΕΛΛΑΚ** για τη σύνταξη και υλοποίηση των Σχεδίων Ψηφιακού Μετασχηματισμού, συμπεριλαμβανομένης της πλατφόρμας ΜΑΘ.Ε και του Toolkit Μετάβασης σε ΕΛΛΑΚ.
4. **Συνεργασία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο** για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας, καλών πρακτικών και την ανάπτυξη κοινών υποδομών.

Για την υλοποίηση των παραπάνω προτάσεων, προτείνουμε τα ακόλουθα άμεσα βήματα:

1. **Διοργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων** με τις Μονάδες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης των Πανεπιστημίων για την παρουσίαση των προτάσεών μας.
2. **Δημιουργία ομάδας εργασίας** με εκπροσώπους των Πανεπιστημίων, των συναρμόδιων Υπουργείων και της ΕΕΛΛΑΚ για τη διαμόρφωση κοινών κατευθύνσεων και προτύπων.
3. **Σχεδιασμός και υλοποίηση πιλοτικών έργων** σε επιλεγμένα Πανεπιστήμια, με στόχο την επίδειξη της εφικτότητας και των πλεονεκτημάτων της προσέγγισης που προτείνουμε.
4. **Ανάπτυξη προγράμματος επιμόρφωσης** για τα στελέχη των Μονάδων Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σχετικά με τη διαχείριση και την ανάπτυξη λύσεων ΕΛΛΑΚ.

Είμαστε στη διάθεσή σας για περαιτέρω συζήτηση και συνεργασία στην προώθηση του ΕΛΛΑΚ στα ελληνικά πανεπιστήμια και την ενίσχυση της ψηφιακής τους ανεξαρτησίας και κατ' επέκταση της διοικητικής τους αποτελεσματικότητας.

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος ΔΣ
Καθηγητής Ιωάννης Σταμέλος